

ויקרא בחוקותי ברכת הקללה

הזיכרון העיקרי שלנו מפרשת בחוקותי הוא ריבוי הקללות בפרשה קצרה מאוד. התורה הצליחה לדחוס לתוך פרשה קטנה בגודלה 26 פסוקים של קללה שהם יותר משליש מפסוקי הפרשה. בדרך כלל נעשה מאמץ לסיים פרשות וספרים בסיום טוב ואופטימי, אך כאן, זוהי גם הפרשה המסיימת את ספר ויקרא, ומותירה בנו תחושה קשה מן הספר הזה (גם אם פסוקי הקללה אינם הפסוקים האחרונים ממש בספר).

אך במבט שני, ניתן להבין שהפרשה הזו, ובמיוחד חלקה המשובץ קללות נמרצות, היא מופת של אופטימיות צרופה. הסיבה לכך היא פשוטה מאוד.

חלקה הראשון של הפרשה, מתאר את הקשר שבין התנהגות טובה לשכר:

אם בְּחֻקֹתַי תֵּלְכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם: וְנָתַתִּי גֶשְׁמִיכֶם בְּעֵתָם וְנָתַתִּי הָאֶרֶץ יְבֻלָּה... וְהֵייתִי לָכֶם לֹא-לֵהִים וְאִתְּם תִּהְיוּ לִי לְעָם: אֲנִי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִמִּצְרָיִם מִמִּצְרַיִם לָהֶם עֲבָדִים וְאֲשַׁבֵּר מַטְּוֹת עַלְכֶם וְאוֹלַךְ אֶתְכֶם קוֹמָמִיּוֹת:

לכאורה, אין אופטימי יותר מן הכיוון הזה המבטיח לנו חיים של שלווה ונחת בצלו של הקב"ה. אלא, שצריך לזכור, שהכל כאן הוא בתנאי אם בְּחֻקֹתַי תֵּלְכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם! ומה יקרה אם לא? כל עוד לא קראנו את חלקה השני של הפרשה, אנו עלולים להבין, שהקב"ה יהיה לנו לא-להים בתנאי שנלך בחוקיו ואת מצוותיו נשמור. מכאן שאם לא ננהג כך, הוא יעזוב אותנו לאנחות, וילך לחפש לו עם אחר.

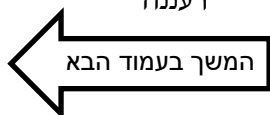
וכאן מגיע חלק הקללות הנורא. האסונות ניתכים עלינו כמו מבול, וכוללים הבטחות לאסונות נוראיים בכל קנה מידה. הפסוקים האלה בנויים במידה מסויימת בהקבלה לפסוקי הקללה, וכך לעומת וְרַדְּפֶתְּם אֶת אִיבֵיכֶם שבקללה נמצא וְנִגְפֶתְּם לְפָנַי אִיבֵיכֶם שבקללה. לעומת וְאֶכְלֶתְּם וְיִשָּׁן וְיִשָּׁן מִפְּנֵי חֶדְשׁ תּוֹצִיאוּ שברכות מופיע וְרַעְתֶּם לְרִיק וְרַעְתֶּם וְאֶכְלֶתְּם וְאִיבֵיכֶם בקללות וכדו'. אך אנו מחפשים את ההקבלה לְהֵייתִי לָכֶם לֹא-לֵהִים וְאִתְּם תִּהְיוּ לִי לְעָם שברכות, ומצפים למצוא מילים כמו ונטשתי אתכם או אתם לא עמי ואני לא א-להיכם ודומיהן.

אך כמה שלא נעבור על הפסוקים, מילים כאלה לא קיימות. במילים אחרות – הקב"ה מבטיח להעניש את עם ישראל, במקרים שבהם חס וחלילה הוא יבחר בדרך רעה, אך בתוך הקללות האלה מגולמת הבטחה עצומה – בכל מקרה הקב"ה איננו נוטש אותנו.

זה שהקב"ה נמצא איתנו כאשר אנחנו הולכים בדרך הישרה והטובה, אינו מהווה הבטחה גדולה ומפתיעה כל כך. זוהי פשוט תוצאה הגיונית. אך כאשר הקב"ה אינו מנתק איתנו את הקשרים, ויהי מה, זה אומר שהקשר ביננו חזק מכל דבר. דווקא דרך הקללות הקשות והרעות, רומז לנו הקב"ה שהוא איתנו, לא כגמול על משענו הטובים, אלא כי הוא בחר בנו, ולא ישנה את בחירתו לעולם. אופטימיות גדולה מזו, קשה למצוא.

את המסר הזה כדאי לכל אחד מאיתנו להפנים, לא רק ביחס לקב"ה, אלא גם ביחס לילדיו – אני אתך, לא כי אתה ילד טוב, אלא כי אתה הילד שלי.

שבת שלום
יעקב (יוקי) מאיר
רעננה

בשולי הדברים נוסף:

בתקופה האחרונה, צצים יותר ויותר קולות המדברים על כך שהגיעו מים עד נפש והם שוקלים לרדת מן הארץ. אחרים אומרים שהם כבר לא יעשו כך, אך היו שמחים לו ילדיהם היו מקבלים את ההחלטה הזו.

השיקולים לכך הם רבים ושונים, וכל אחד מן הדוברים מנמק זאת על פי שיטתו. המשותף לכל האמירות האלה היא המחשבה, שאנחנו נמצאים בארץ כי טוב כאן. כמסקנה מכך, כאשר לא טוב כאן, ודאי אם זה בצורה קיצונית, אין סיבה להישאר כאן, ועדיף לרדת. וכאן המקום למחות – חיינו בארץ הזאת, לא היו ואינם תלויים במה שאנו מקבלים ממנה. אנו שואפים כמובן לחיים של ארץ זבת חלב ודבש, בה ישב כל איש תחת גפנו ותחת תאנתו בשלווה ובנחת. אך זוהי השאיפה, בשום אופן לא התנאי.

אנו נמצאים כאן כמשימה, שהיא החשובה ביותר שהייתה לעם ישראל בשנים ארוכות מאוד. במשימה הזו, יש עליות ויש ירידות, סיפוק ואכזבה, התקדמות ונסיגה. אך מי שחי כאן בתחושה של שליחות ומשימה, אינו שוקל את השיקולים האלה, כאשר הוא בא להחליט האם להישאר כאן או לנטוש.

בדומה לקב"ה שבחר בנו, ואיננו נוטש אותנו, גם אם לא תמיד אנו ראויים לכך – הארץ הזו איננה מבטיחה לנו חיים קלים ופשוטים, בשום מובן, אך היא מקומנו היחיד. חבל מאוד שאנשים שהיו ציונים בעברם, הפכו את האהבה לארץ לאהבה התלויה בדבר, וכאשר בטל דבר, בטלה האהבה.

מי שיש לו תלונות על מה שקורה כאן בארץ (ולמי אין ...) צריך להפנות את האנרגיות האלה, לקידום הרעיונות בהם הוא מאמין, תוך הבנה שתהליכים אינם קורים ביום אחד, ואת התוצאות יראה הוא בעוד זמן רב, או אולי רק צאצאיו. אשמח לקבל תגובות, גם ובעיקר לחלק הזה.